

Anteckningar till släktet *Hydrophorus* FALL. (Diptera).

Av

Oscar Ringdahl.

I del III av »*Zur Kenntnis der Dipterenfauna Finlands*» lämnar den finske dipterologen RICHARD FREY en vacker sammanställning av de i Finland funna arterna av familjen *Dolichopodidae*. Man förvånas både över den mängd av för finska faunan nya former som över det stora antal förut okända eller åtminstone obeskrivna arter, som här upptagas. Särskilt fäster man sig härvidlag vid de båda intressanta släktena *Porphyrops* MG. och *Hydrophorus* FALL. Av det förra uppställas 2, av det senare ej mindre än 8 nya arter. *Hydrophorus*-arterna äro alla bundna vid vatten och avlägsna sig aldrig långt därifrån. Finland är ju de »tusen sjöars land», och förekomsten av ett så stort antal får väl, anser FREY, sin förklaring därav, att en så stor rikedom på alla slags vattendrag finnes. Flertalet av de nybeskrivna arterna synes vara nordliga, rent arktiska arter, som på fjällen och tundran säkerligen ha en vidsträckt utbredning. Några av dem borde med all sannolikhet kunna återfinnas i våra egna fjälltrakter.

Det överraskade mig mycket att på några av de jämtländska fjällen: Vällista, Åreskutan, Snasahögarna, Sylarna, finna en karakteristisk *Hydrophorus*-art allmänt förekommande, på vilken jag förgäves sökte få någon artbeskrivning att passa. ZETTERSTEDT uppgiver i *Dipt. Scand.*, att han tagit *bipunctatus* LEHM. på Åreskutans topp. Då jag ej

själv under min vistelse i Jämtland lyckades upptäcka nämnda art, misstänkte jag därför, att en artförväxling ägt rum. Detta kunde jag också konstatera vid ett genomseende av ZETTERSTEDTS samling, där ifrågavarande fjällform stod sammanblandad både med *bipunctatus* LEHM. och med *binotatus* ZETT. Arten har nu av FREY blivit beskriven under namnet *geminus* n. sp. *Geminus* FREY synes som sagt ha en vidsträckt utbredning på våra fjäll. I Jämtland somrarna 1913 och 1914 fann jag den vara mycket allmän vid bäckarna ovan trädgränsen och ofta på smältvattnet invid snödrivorna. Även i barrskogsregionen togs ett och annat exemplar bland *borealis*, som på myrarna var den dominerande arten.

I ENT. TIDSKRIFT 1914 sid. 75 har jag anfört *borealis* LW. som funnen vid Höganäs. Bestämningen av fyndet gjordes efter «*Diptera Danica*». Nu är emellertid *borealis* LW. och *borealis* LUNDBECK två skilda arter, vilket också FREY anser, varför han givit LUNDBECKS art namnet *albiceps* n. sp. Denna art är utbredd över hela landet, säger FREY om dess förekomst i Finland men nämner ej, om den är allmän där, vilket troligen ej är fallet. I Danmark är den enligt LUNDBECK sällsynt och endast funnen i få exemplar. I Sverige är den nog även en sällsynt art men torde äga stor utbredning inom landet. Förutom det omtalade fyndet vid Höganäs har jag påträffat ett enstaka ♂-ex. på en myr vid Gäddede i norra Jämtland. I ♂-ex. finnes i ZETTERSTEDTS samling under namnet *litoreus* FALL. var. *b.* från Gästrikland.

Den verkliga *borealis* LW. = *binotatus* ZETT. är ej funnen i Danmark, ej har jag själv ännu anträffat den i södra Sverige, men ovisst är ej, att den kan förekomma på de småländska myrarna. I fjälltrakterna i Jämtland var denna art mycket allmän i mossgravar och så gott som vid varje stillastående vatten. Likadant är förhållandet i Finland, där den enligt FREY hör till de allmännaste *Hydrophorus*-arterna.

H. bipunctatus LEHM., den först beskrivna och lättast igenkännliga arten inom denna grupp, synes vara en mera sydlig art. I Finland och likaledes i Danmark lär den vara sällsynt och i det förra endast förekomma i de sydligare delarna. Kring Hälsingborg och väl även på andra ställen i

Skåne förekommer den däremot ganska allmänt, särskilt på passande lokaler vid kusten.

Dessa 4 här nämnda arter synas vara alla hittills i vårt land kända arter av den grupp inom släktet, som har 2 punktformiga fläckar på 4:de längsribban. I Finland (inbegripet Ryska Karelen och Kola halvön) äro ytterligare 3 arter till samma grupp upptäckta och beskrivna. — Nedanstående tabell upptager endast de svenska formernas hannar.

1. Ansiktets övre del starkt metallglänsande grönt.
 bipunctatus LEHM.
 — Ansiktets övre del vanligen mattgrönt, ej starkt glänsande 2.
2. Ansiktet bronsgult. Framlår på undersidan vid spetsen glest håriga, utan grövre små borst.
 geminus FREY (Syn: *bipunctatus* ZETT.
p. p., *binotatus* ZETT. *p. p.*, *rufibarbis* GERST.)
 — Ansikte vitglänsande 3.
3. Framlår på undersidan mot spetsen med en liten knöl eller ansvallning och strax där bakom några grövre, ofta böjda borst . . . *albiceps* FREY. (Syn.: *borealis* LUNDB.)
 — Framlårens undersida utan upphöjning vid spetsen men väl med 3 eller 4 små grova och raka borst
 borealis LW. (Syn.: *binotatus* ZETT.)

Hydrophorus-arterna börja tidigt på våren, ibland redan i mars under solskensdagar visa sig i södra Sverige. De draga genast uppmärksamheten till sig genom sitt sätt att röra sig på själva vattenytan. De uppehålla sig gärna vid stillastående vatten, såsom insjöar, dammar, vattengravar, gölar och översvämmade ställen. Tillfälliga regnvattenpölar uppsöka de också. Men även vid kusterna förekomma flera arter, t. ex. *praecox* LEHM. ofta i stor myckenhet på långgrunda stränder. Här får man mycket ofta se dem i kopulerande par springa på fuktig sand eller glida fram på vattnet. Vid Skanör såg jag nämnda art hålla till i verkliga skaror på stranden, där de ej sällan sågos med rov, vilket befanns vara en liten gul chironomid. Vid ett annat till-

fälle observerade jag en gång, hurusom en del flugor av diverse slag samlats på ett nyligen avsäгат träd, där de med begärlighet slickade i sig av den framsipprande saven. Ut i det brokiga sällskapet befann sig också märkvärdigt nog ett individ av *H. bipunctatus*. Helt plötsligt överfölls emellertid denna av en stor gulluden *Scatophaga stercoraria* F., som väl inom kort tog livet av dolichopoden.